

Makrogazdasági hírek

Horvátország harmadik helyen áll Európában a hazai tőke államadósságban meglévő részarányát tekintve

A tavalyi év végén a horvát államadósság 67%-a hazai befektetők kezében volt. A belső államadósság részaránya tekintetében az EU országok közül Horvátországot csak Dánia (75%) és Svédország (74%) előzi meg. A Horvát Nemzeti Bank (HNB) adatai szerint a horvát államadósság 2023. február végén 46,4 Mrd euró volt, 918,6 M euróval több, mint egy évvel korábban. Ezen belül a belső adósság részaránya 5,7%-kal, azaz 1,7 Mrd euróval nőtt, míg a külső aránya 792 M euróval, vagy 5,1%-kal csökkent. Az államadósság a GDP arányában az elmúlt egy évben jelentősen, mintegy 10%-kal csökkent, a GDP 68,4%-ára.

Májusi horvát foglalkoztatottsági adatai

A horvát Állami Statisztikai Hivatal (DZS) adatai alapján, 2023 május végén 1,64 M foglalkoztatott volt Horvátországban, ami 1,7%-kal több mint áprilisban, valamint 1,3%-kal több, mint tavaly májusban. A regisztrált munkanélküliségi ráta 5,6% volt. Horvátországi jogi személyeknél 1.409.254 fő áll alkalmazásban, ami havi 1,3%-os, azaz 17.909 fős növekedést jelent, az előző év azonos hónapjához képest pedig 1,1%-os növekedést. A Horvát Nyugdíjbiztosítótól származó adatok szerint, május végén 207.797 alkalmazott dolgozott kézműves és szabad-foglalkozásban, ami 9.133 fővel, azaz 4,6 %-kal több, mint áprilisban. Ugyanakkor a mezőgazdaságban foglalkoztatott biztosítottak száma, amely május végén 18.378 volt, havi összevetésben 0,4 %-kal, éves szinten pedig 1,5%-kal csökkent. A legtöbb alkalmazottat foglalkoztató tevékenységek a feldolgozóipar, valamint a nagy- és kiskereskedelem. Míg az előbbiben 1,3%-kal csökkent a foglalkoztatottak száma az előző év azonos időszakához képest, addig a kereskedelemben 1,3%-kal több alkalmazott van nyilvántartásban. Havi szinten a vendéglátásban és turizmusban dolgozók száma nőtt a legnagyobb mértékben, 13,1%-kal.

Az Eurostat adatai szerint a horvát gazdaság még mindig az EU átlaga alatt van

2022-ben az egy főre eső vásárlóerő-paritásos GDP az EU átlagának csupán 73%-át tette ki Horvátországban, míg a fogyasztói árindex az EU-s átlag 72,2%-án volt. Az adatok szerint a horvát átlagfogyasztó bérének csaknem 25%-át költi élelmiszerre. A horvát élelmiszerárak jelenleg az EU átlagával megegyezők (101%), aminek következtében 2022-ben tovább csökkent a bérek vásárlóereje. Egyetlen árkategória, amellyel a fogyasztók legalább elégedettek lehetnek az energia ára, ugyanis a horvátországi energiaárak 2022-ben az EU átlag 54,5%-án voltak.

Tovább növekednek a bérköltségek Horvátországban

Az Eurostat adatai szerint Horvátországban a bérköltségek a 2023. év első negyedében 11,4%-kal növekedtek a 2022. év azonos időszakával összehasonlítva, ami a 4. legmagasabb bérköltségnövekedés az EU szintjén. A bérek növekedése Horvátországban a 2023. januármárciusi időszakban 11,3%-os volt, míg a járulékokkal kapcsolatos költségek ugyanebben az időszakban 11,8%-kal növekedtek.

Energetikai hírek

Hibrid erőművé alakul a Katuni szél erőmű

A Sestanovac melletti wpd Adria tulajdonában lévő Katuni szél erőmű egy 30 M eurós német befektetésnek köszönhetően hamarosan naperőmű forrással (NE) is kiegészül, és így egy hibrid erőművé alakul. A 2016-ban kiépült szél erőmű jelenleg 12 szélturbinával működik, amelyek kapacitása egyenként 2,85 MW. A 40 M euró értékű erőmű évente 80.000 MWh

villamos áramot termel. Jelenleg zajlik a Katuni naperőmű helyszíni engedélyezési eljárása, az év végéig pedig várhatóan kiadják az építési engedélyt is. Ezt követően a jövő év elején indulhat a naperőmű építése, mely 6-12 hónapot vesz majd igénybe. A naperőművet a szélőrmű jelenleg kihasználatlan területén tervezik felépíteni, a szélturbinák közötti területen, 30 MW teljesítménnyel. Az erőmű évi mintegy 45.000 MWh villamos energia termelésére lesz képes. A wpd Adria, amely a német wpd Csoport leányvállalata, a Katuni erőmű mellett már rendelkezik további két szélőrművel Šibenik város területén (Trtar-Krtolin, Orlice) valamint eggyel Ston községben (Ponikve). A wpd így összesen 92 MW beépített kapacitással évente mintegy 220 GWh tiszta energiát termel a horvát energiarendszerbe.

Vállalati hírek

Jaroslav Strnad csökkenti ajánlatát az Uljanik 1851 megvételére

Jaroslav Strnad cseh üzletember cége, a CE Industries továbbra is érdekelt a pólai (Pula) Uljanik csődeljárás alatt álló hajógyár jogutódjának, az új, Uljanik 1851 vállalat megvételében. Ennek tükrében egy új vásárlási ajánlatot is tett, de a kezdeti – több, mint egy évvel ezelőtti – ajánlathoz képest, valószínűleg jelentősen alacsonyabb értékű ajánlatról lesz szó, mivel a pólai hajógyár helyzete azóta csak romlott. A vállalat a tavalyi évet 7,5 M eurós veszteséggel zárta, számlája második hónapja zárolva van és még az áprilisi béreket sem fizették ki az alkalmazottaknak. A likviditás és a bérek problémáját rövidtávon ugyan megoldja a kormány döntése, mely szerint az állam meghosszabbítja a cég iránt vállalt garanciáját a Horvát Felújítási és Fejlesztési Banknál (HBOR) felvett hitelére. A Pénzügyminisztérium és a Horvát Államügyészség, mint a hajógyár hitelezői, mára az Uljanik megmentésének kerékkötőivé váltak, ugyanis Strnad az egyedüli valós ajánlattevő, de semmi nem utal arra, hogy a hajógyár megvétele gyorsított eljárással történne. A halogatás oda vezetett, hogy a hitelezők – közöttük elsősorban a dolgozók – egyre alacsonyabb összegű ajánlatra számíthatnak. Emlékeztetőül: Strnad első ajánlata a vállalat 54,77%-os részesedésére 20,6 M euró volt, további 10 M euró befektetés ígéretével, de azt a horvát állam túl alacsonynak ítélte meg, és első körben 27,6 M eurót, majd 20,7 M euró vételárat kért. A hajógyár most Strnad új ajánlatára vár, ami várhatóan még alacsonyabb lesz, mint az eddigiek. Az Uljanikban jelenleg folyamatban lévő munkák nincsenek abban a szakaszban, hogy a közeljövőben bevétel származzon belőlük, de szerencsére egyelőre a késések miatt nem kell kötbért fizetniük.

Újabb szerződést kötött a Djuro Djakovic

A bródi (Slavonski Brod) Djuro Djakovic speciális járműveket gyártó vállalat egy hónap leforgása alatt újabb, sorrendben már a harmadik szerződését kötötte meg a GATX Rail Europe céggel, Shimmns TTU vasúti kocsik gyártására 4,2 M euró értékben. A GATX Rail Europe egy globális szolgáltatásokat nyújtó vállalat része, mely vasúti kocsikat ad leasingbe ÉszakAmerikában, Európában és Indiában. A három szerződés összértéke 44 M euró, ami a Djuro Djakovic számára munkát biztosít az idei és a teljes jövő évre. A jelenlegi szerződések a vállalat ügyvitelének további erősödését jelentik az elvégzett privatizáció és szerkezetátalakítás után. A Djuro Djakovic 2023 első három hónapjában 25,7 M euró bevételt könyvelt el, a teljes tavalyi évben pedig a vállalat bevétele 83 M euró volt.

A cseh Port Acquisitions nem vásárolta meg a Fiumei Kikötő részvényeit

A cseh Port Acquisitions a 2023. június 14-én lezárt nyilvános ajánlatának keretein belül 244 ezer euróért megvásárolta a Fiumei Kikötő részvényeinek 0,22%-át. Ezzel a Port Acquisitions a Fiumei Kikötő 34,64%-os részvénytulajdonosává vált. A cseh befektető eredetileg a kikötő 65,68%-os részvénytulajdonosára tett 75 M eurós árajánlatot, azaz a 8,8 millió részvényt 8,4 euró/részvény áron kívánta megvásárolni, amit azonban a jelenlegi

tulajdonosok többsége visszautasított, függetlenül attól, hogy a kikötő Igazgatótanácsa és Munkavállalói Tanács elfogadhatónak tartotta az árajánlatot. A sikertelennek minősíthető vásárlási szándék fő oka az volt, hogy sem az állami tulajdonban lévő részvényeket kezelő Átstrukturálási és Értékesítési Központ (CERP), sem a hat magánnyugdíjpénztár nem fogadta el a Port Acquisitions árajánlatát, amiben követte őket a kisértvényesek nagy része is.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb